

ИЗПОВЕДТА НА ЕДИН ЗАЕК

Не помня колко съм бил голям, когато съм започнал да разбирам света наоколо, но трябва да е било някъде между втората и третата седмица след раждането ми. Помня само, че бяхме доста дечица, може би девет или десет, но понеже тогава не можех да броя, не твърдя това със сигурност. В края на краищата, когато поотраснахме преброих че сме шестима – две сестрички и четири братчета. Много ми беше трудно тогава да разбера кой беше момченце и кой момиченце, но по-късно започнах да ги разпознавам. Всичко с времето си.

Майка ни беше много добра с нас. Най-добрата майка на света! Още при раждането ни тя беше наскубала мека козинка от пухкавото си коремче и ни бе направила топло гнезденце, в което се търкаляхме, прегърнати като жива купчинка чак до десетия ден. После прогледнахме и взехме да надзъртаме от сандъчето. Това светлото навън е денят. Той не е страшен – само е много светъл. По-смелите от нас се опитваха да излязат от сандъчето. За малко. Щом чуехме нещо да тропне, хуквахме обратно вътре. Там бяхме в безопасност – или поне така си мислехме.

Помня първия път, когато излязох навън. Първото нещо, което видях, беше едно голямо животно с дълги уши лакомо да хрупа сенце. Уплаших се и се дръпнах навътре. После се сетих, че това е всъщност майка ни, която дотогава познавахме само по коремчето, където в два реда бяха наредени такива едни сладки бозки, които пускаха най-чудното млекце на света! Стигаше ни дори само три пъти да сукнем, за да бъдем сити цял ден!

Като поотраснахме, започнахме да излизаме за по-дълго от сандъчето и да опитваме от храната на мама. Хапнем едно стръкче дъхаво сенце и гриз-гриз-гриз – изхрупваме го цялото докрай.

Бяхме може би на двайсетина дни, когато научих, че на този свят, освен мама има и други животни – грамадни и страшни и ходеха на два крака. Хората. Да се каже “страшни” за тях всъщност е несправедливо – това беше само първото впечатление. Истината бе, че бяха много добри към нас. Особено по-големият, с дебелия глас. Той редовно ни слагаше храна и ни сменяше водичката с прясна, а когато се продрискахме, ни лекуваше... Често ни вземаше на ръце и ни галеше, галеше... С него често идваше и още едно, по-малко животно с дълга коса и по-тънък глас и водеше за ръка едно още по-малко. То едва достигаше до ръба на клетката и ни гледаше с радост. То най-много ни обичаше, а от всички най-много – мене. Дали защото бях най-мъничък, или пък защото козинката ми беше пъстра, не знам, но много ме обичаше.

Нарече ме Пъструшко. Тук е моментът да спомена, че съм момченце... Много ми беше приятно да ме гаят и да ми се радват: сърчицето ми започваше така бързо да бие, че просто щеше да изхвъркне от радост! Особено хубаво беше, когато майката на малкото човече ми даваше да гризкам черешки. Черешката е едно червеничко, сочно и много сладко нещо. Хващаше ме с една ръка за телцето, така че само главичката ми да се подава, а малкото дете ми поднасяше черешка. Аз я гризках лакомо, а от брадичката ми капеше сладък сок, а мустачетата ми се обагряха червени... (Трябва да отбележа, че ние, зайците, за разлика от хората се раждаме с мустаци).

Така минаваха дните, щастливи и безгрижни, ние растяхме за радост на майка ни, която вече не ни позволяваше да бозаем, тъй като ни бяха пораснали два чифта остри

дълги зъбки и можехме да си хрупкаме сенце колкото искаме. Всеки ден стопанинът ни даваше и ярмичка – смлени зрънца, разбъркани с топла вода и солчица, а вътре добавяше и дъхави листенца от суха люцерна – направо разкош!

По това време за пръв път се загледах в отсрещния кафез, където също като нас живееше едно заешко семейство. Те бяха седем или осем зайчета (без да броя майка им), но аз все търсех да зърна едно от тях – пъстричко като мен - бяло с кафяви петна. Бе момиченце, защото чувах как човекът и малкото човече я наричаха Пъструшка. Ставаше ми много драго, когато чуех това: Пъструшко и Пъструшка – като в приказките!

Баща си не познавахме. Всъщност, можехме да го зърнем, ако искаме, през цепките на сандъчето, защото той живееше точно до нашата клетка, сам самичък, по цял ден ядеше и бе станал грамаден като агне, както обичаше да казва майка ни. Тя много го обичаше и често въздишаше по него, но не можеше да се срещне, когато ѝ се поиска, защото в нашия свят хората решават кога да се срещнем. (Чудно защо и в техния свят не е така!) Освен това нашият татко беше многоженец. Той бе мъж и на другите зайки в клетките и баща на няколко дюзини дечица. Така е при зайците.

Гледах понякога баща ни през цепките на клетката, но не смеех да му се обадя. (Всъщност, ние зайците рядко говорим – само при голяма уплаха или радост – по-често ни си случваше първото). Щеше ми се понякога да му викна: “Хей, татко, защо не видиш какви хубави дечица си имаш? Нима по цял ден ще ядеш? Не ти ли се приискава да ни видиш?”

Когато станяхме на месец и половина, ни отделиха от мама – много тъгувахме за нея, но нямаше как – тя щеше да си има нови бебета – зайките имат бебета почти през месец. Сложиха ни в голяма обща клетка с другите малки зайчета, братчетата и сестричетата на Пъструшка. Останали сами, нямаше какво друго да правим, освен да ядем, да акаме и да чуркаме. Всъщност това са основните задължения на зайците. Особено първото. А храна имаше винаги в изобилие. Започнахме да растем не с дни, а с часове. Особено някои от нас... А аз, нали си бях по-дребничък по рождение, все не можех да ги достигна. А ми се щеше да порасна голям и силен, та да направя впечатление на Пъструшка, която бе най-хубавото момиче в клетката ни – какво гладко кожухче имаше, какви дълги, прозрачно-розови уши, какъв благ поглед!...Тя обаче не обръщаше внимание на момчетата и по цял ден хрупаше сенце и растеше ли, растеше...

От нямане какво да правим, момчетата решихме да образуваме банда против момичетата. По цял ден ги гонехме из клетката и ги хапехме понякога по ушите не от злоба, а така, да покажем, че сме по-силни. И аз се включих в бандата, но по време на акции избягвах да нанасям ухапвания на бедните момичета. По-приятно ми беше да лизна някое по топлата муцунка. Особено щастлив бях, когато това беше Пъструшка.

Тя изглежда забеляза това, защото, когато станяхме на три или четири месеца, взе да идва все по-често при мен и гальовно да ме ближе по козинката, по главичката, зад ушенцата, а и аз ѝ отвърщах със същото. Тогава момчетата от бандата разбраха, че това е много по-приятно занимание, отколкото да ги гонят и хапят. Лошото беше там, че момичетата не достигаха за всички. Поради това се водеха неспирни борби за любовта им и особено за Пъструшка – тя бе най-хубава! По-слабите се отказваха и се отдаваха на самотни размишления, но не и аз. Биех се самоотвержено за моята Пъструшка, поради което ушите ми бяха винаги нахапани.

Тъкмо бяхме постигнали известно разпределение на мадамите, когато на големия човек му хрумна ужасната идея да ни раздели. Вярно, че бяхме пораснали и клетката ни

отесня, но защо отдели в нова клетка само момичетата, а нас остави да тъгуваме с разбити сърца! Добре поне, че клетките ни бяха една срещу друга, та можех по цял ден да гледам моята Пъструшка. Отначало и тя ме гледаше през мрежата (а и май тайно отронваше по някоя сълза), но после изглежда ме забрави. Аз обаче - не!

Ожесточени от тази несправедливост, ние, момчетата, вече почти мъже, по цял ден се биехме, озверени от липсата на женска ласка, мъчейки се да удавим тъгата в злобата на битките. А побоищата започваха лесно. Идва например при мен онзи гадняр Сивушко и ми казва: “Хайде да си говорим за леки жени. Какво прави Пъструшка?”

Един ден дойде Големият човек, дълго ни опипва по гърбовете и избира най-едрия измежду нас – един сив разбойник, който тероризираше всички ни. Той изглежда се беше разболял от нещо, защото Големият човек приложи към него твърде странно лечение: хвана го за задните крака, провеси го надолу, удари го с дебела тояжка зад ушите и когато онзи изпружи тяло, го настъпи за задните крака и му отрязва главата. Рукна кръв и братчето ни зарита отчаяно, а ние, скупчили се на мрежата гледахме и се чудехме какво ще да е това лечение. Изглежда доста бе загази, горкия, щом се нуждаеше от такова сериозно кръвопускане. После му съблече кожухчето. Страшно смешен беше сивият без кожух! Само се перчеше, а всъщност бил кльощав като пиле! После го отнесоха нанякъде – сигурно в болницата... Чух от съседната клетка майка ни тихо да плаче – тъгуваше за болното ни братче, но какво да се прави – болните трябва да се лекуват.

Лошото бе там, че мине, не мине седмица и някой от нас (все се случваше най-едрият) неочаквано за всички да се разболе и го сполетяваше същата участ. Работата бе там, че никой от тях не се връщаше обратно в клетката, та взе да ме обхваща съмнение, че не ги пращаха в болница, а някъде другаде.

Така ден след ден най-охранените от нас напускаха клетката. Накрая, понеже бях най-дребничък, останах сам. “Чудно – мислех си – защо само момчетата се разболяват?” Но сякаш за опровержение на мрачните ми мисли и една-две от зайките се разболяха. Стоях с разтреперано сърчице зад мрежата и се молах дано не се разболе и Пъструшка. И нашият, заешкия Господ, изглежда ме чу, защото скоро и тя остана сама.

Един ден се разболя старата зайка – майката на нашите приятели. Големият човек дълго я опипва и оглежда, пък накрая ѝ тегли ножа. През цепките на клетката дочух майка ни тихо да шепне: “Сбогом, сестрице! Може би догодина и аз ще дойда при тебе... Такава е нашата зайча орис: докато сме малки, радват ни се, пораснем ли – раждаме, а щом остареем – теглят ни ножа! Но какво да се прави – да не сме се раждали зайци!”

Тогава не разбрах добре думите на майка ми. Дълго мислих над тях, но напразно. Защо някой искаше да ни стори зло? Та ние сме толкова безобидни и добри! Когато обаче един ден майката на малкото човече се появи с манто от кожичките на моите събратя, разбрах, че с тях се е случило нещо много лошо. Защо така? Не бяха ли същите тези хора, които така ни милваха и галеха, които ни се радваха, хранеха, поиха и лекуваха? Не беше ли същата тази жена, която ми даваше черешки? Какво им бяхме сторили, че се бяха отнесли така жестоко с моите събратя? Не можех да си отговоря.

Останахме двамата с Пъструшка. Бяха я сложили сама в клетката, освободена от старата зайка и сега можех по цял ден да я гледам. Беше наедрияла и се бе превърнала в прекрасна млада дама. Тя също взе да се заглежда през мрежата към мен, но аз ѝ бях обиден, задето по едно време ме беше забравила. Затова се правех, че не я забелязвам.

Виждах как се измъчва, чувствах, че искаше да ѝ простя и сигурно бих го направил, ако можех да извикам, но нали споменах, че ние, зайците, говорим само при силна уплаха или радост – най-често първото.

Един ден се случи нещо ужасно! Големият човек донесе едър червеникав заек и го пусна при Пъструшка. Сkochих на мрежата, изправил лапички, отправил пълен с болка взор към отсрещната клетка. Онзи, червеният, без дори да оцени дивната красота на Пъструшка, я подгони из клетката, сякаш бе най-обикновена зайка! Дълго бяга, клетката Пъструшка, дълго се съпротивлява, а когато онзи дивак я настигна, отправи към мене такъв жален зов, че чак сърцето ми се скъса: “Пъструшко, мили, моля те, спаси ме!”

Какво можех да направя? Хапех ядно лапичка и преглъщах горчиви сълзи. Да бях куче или друг звяр, бих лаел, бих хапал, но аз бях най-обикновен заек!

От този ден нататък светът сякаш свърши за мене. Досега живеях с тайната надежда, че съм отреден за Пъструшка, че Големият човек не случайно бе оставил само нея и мене, но сега разбрах, че съм се лъгал. За какво да живея тогава?

Спрях да се храня. Започнах да слабея. Големият човек все по-често взе да ме заглежда и да ме опипва по гърба и дори един ден ме провесил за краката, хванал тояжката в другата ръка. Разбрах, че миговете ми са преброени. Пъструшка се беше изправила на мрежата и гледаше с пълни със сълзи очи. Майка ми плачеше.

Тогава дойде Малкото човече, каза нещо на баща си и той ме върна в клетката. Знаех обаче, че съм обречен. Нощем седях, сгушил се в ъгъла на клетката, и горко плачех. “Не плачи, сине! - шепнеше през процепите на кафеза майка ми. – Такава е ориста ни – пуста заешка съдба!” Щеше ми се да я успокоя, затова ѝ отвърнах: “Не плача, мамо, но ми е мъчно, че ще си отида млад и зелен и дори няма да знам защо!”

Изповядах ѝ всичко това, а тя обеща да го разкаже на новите ми братя, а те на своите деца... А един ден, когато хората се научат да разбират мислите ни, ще узнаят с изненада и тъга, че ние не сме били просто животни, а техни по-малки братя...

Но дотогава!...

15.03.1984 г. Бургас.